

در آمدی بر
حقوق صغری بین المللی
(جلد اول: حقوق ماهوی)

نویسندگان:

رابرت کرایر هاکان فریم
داریل روینسون الیزابت ویلمشورست

مترجمان:

دکتر مجتبی جانی پور دکتر مهین سبجانی
استادیار گروه حقوق دانشگاه گیلان استادیار گروه حقوق دانشگاه گیلان

فهرست مطالب

پیشگفتار مترجمان	۱۳
فصل ۱: کلیات: حقوق کیفری بین‌المللی چیست؟	۱۵
۱.۱. حقوق کیفری بین‌المللی	۱۵
۱.۱.۱. جرایم داخل در صلاحیت یک دادگاه یا دیوان بین‌المللی	۱۷
۲.۱. مفاهیم دیگر حقوق کیفری بین‌المللی	۱۸
۱.۲.۱. حقوق کیفری فراملی	۱۸
۲.۲.۱. حقوق کیفری بین‌المللی به عنوان مجموعه قواعد حامی ارزش‌های مربوط به نظم بین‌المللی	۲۰
۳.۲.۱. مداخله یک دولت	۲۱
۴.۲.۱. جرایم رصع‌نا در حقوق بین‌الملل	۲۱
۳.۱. منابع حقوق کیفری بین‌المللی	۲۳
۱.۳.۱. معاهدات	۲۳
۲.۳.۱. حقوق بین‌المللی عرفی	۲۶
۳.۳.۱. اصول کلی حقوق و منابع عمومی حقوق	۲۶
۴.۱. حقوق کیفری بین‌المللی و سایر حوزه‌های حقوقی	۲۸
۱.۴.۱. حقوق کیفری بین‌المللی و قواعد حقوق بشر	۲۸
۲.۴.۱. حقوق کیفری بین‌المللی و حقوق سردوستانه بین‌المللی	۳۱
۳.۴.۱. حقوق کیفری بین‌المللی و مسئولیت دولت	۳۱
۵.۱. مجموعه حقوق کیفری	۳۳
۱.۵.۱. اصل قانونی بودن جرایم	۳۴
۲.۵.۱. اصل قانونی بودن مجازات	۳۸
فصل ۲: اهداف حقوق کیفری بین‌المللی	۴۱
۱.۲. مقدمه	۴۱
۲.۲. اهداف عدالت کیفری بین‌المللی	۴۳
۱.۲.۲. سزادهی	۴۴
۲.۲.۲. بازدارندگی	۴۶
۳.۲.۲. سلب قابلیت ارتکاب جرم	۴۹
۴.۲.۲. بازپروری	۵۰
۵.۲.۲. بدنام نمودن/آموزش دادن	۵۰
۳.۲. اهداف گسترده‌تر	۵۲
۱.۳.۲. عدالت برای قربانیان	۵۲
۲.۳.۲. ثبت تاریخ	۵۴

۵۷	۳.۳.۲. سازش بعد از مخاصمه
۵۹	۴.۳.۲. سایر امتیازات محاکمات بین‌المللی
۶۰	۴.۲. سایر انتقادات از مسئولیت کیفری
۶۷	فصل ۳: نسل‌کشی
۶۷	۱.۳. مقدمه
۶۷	۱.۱.۳. کلیات
۶۹	۲.۱.۳. توسعه تاریخی
۷۰	۳.۱.۳. رابطه نسل‌کشی با جنایات علیه بشریت
۷۲	۴.۱.۳. ماهیت نسل‌کشی
۷۴	۲.۳. گروه‌های تحت حمایت
۷۶	۲.۲. گروه‌های ملی، قومی، نژادی و مذهبی
۷۹	۲.۲.۱. شناسایی گروه و اعضای آن
۸۱	۳.۳. ارکان مادی نسل‌کشی
۸۱	۱.۳.۳. اعضای ممنوعه
۸۲	کشتن اعضای گروه
۸۲	ایجاد صدمه جسمی یا روحی جدی نسبت به اعضای گروه
	ایجاد عامدانه شرایط زندگی بر گروه که منجر به نابودی فیزیکی کلی یا جزئی آن‌ها می‌شود
۸۴	تحمل شرایط و اقدامات به قصد نابودی از زاد و ولد در بین اعضای گروه
۸۶	انتقال اجباری کودکان از یک گروه به گروه دیگر
۸۷	۲.۳.۳. «رکن زمینه‌ای»
۹۰	۴.۳. رکن معنوی
۹۰	۱.۴.۳. «نابودسازی»
۹۲	۲.۴.۳. «کلی یا جزئی»
۹۴	۳.۴.۳. «از حیث همین عناوین یا به مفهوم دقیق کلمه»
۹۵	۴.۴.۳. قصد
۹۸	اثبات سوئیت خاص
۹۹	قصد؛ نه علم
۱۰۱	۵.۳. سایر اشکال مداخله و همکاری
۱۰۳	فصل ۴: جنایات علیه بشریت
۱۰۳	۱.۴. مقدمه
۱۰۳	۱.۱.۴. کلیات
۱۰۴	۲.۱.۴. تحول تاریخی
۱۰۷	۳.۱.۴. ارتباط با سایر جرائم

۱۰۸	۲.۴. ارکان عمومی (آستانه مفهومی)
۱۰۹	۱.۲.۴. جنبه‌های سلبی جنایت علیه بشریت
۱۰۹	عدم ارتباط با مخاصمه مسلحانه
۱۱۰	عدم لزوم وجود دلایل تبعیض‌آمیز
۱۱۱	۲.۲.۴. حمله گسترده یا سازمان‌یافته
۱۱۱	گسترده یا سازمان‌یافته
۱۱۳	حمله
۱۱۳	«حمله هدایت شده» و مناقشه درباره رکن سیاست
۱۱۴	دو دستگی نهادها و مقامات
۱۱۶	تفکیک نهادها و مقام‌های ذی‌ربط
۱۱۸	۳.۲.۴. هر جمعیت غیرنظامی»
۱۲۲	۴.۲.۴. ارتباط بین متهم و حمله
۱۲۳	۵.۲.۴. رکن منتهی
۱۲۴	۳.۴. اعمال ممنوعه
۱۲۴	۱.۳.۴. فهرست اعمال ممنوعه
۱۲۶	۲.۳.۴. قتل عمد
۱۲۶	۳.۳.۴. نابودسازی
۱۲۸	۴.۳.۴. به بردگی گرفتن
۱۳۰	۵.۳.۴. اخراج یا انتقال اجباری
۱۳۲	۶.۳.۴. حبس
۱۳۳	۷.۳.۴. شکنجه
۱۳۷	۸.۳.۴. تجاوز جنسی و سایر اشکال خشونت جنسی
۱۳۷	تجاوز جنسی
۱۴۰	بردگی جنسی
۱۴۱	فحشا یا روسپی‌گری اجباری
۱۴۲	حاملگی اجباری
۱۴۳	عقیم‌سازی اجباری
۱۴۳	سایر خشونت‌های جنسی
۱۴۴	۹.۳.۴. آزار و اذیت مبتنی بر تبعیض
۱۴۴	محرومیت شدید از حقوق بنیادین
۱۴۵	سنگینی یا شدت جرم ارتكابی
۱۴۶	دلایل تبعیض‌آمیز
۱۴۶	مرتبط با اعمال و جرایم دیگر
۱۴۷	جمعیت غیرنظامی؟

۱۴۸	 رکن معنوی
۱۴۸	 ارتباط با جرایم دیگر
۱۴۸	 مصادیق آزار و اذیت
۱۵۰	 ۱۰.۳.۴. ناپدیدسازی اجباری
۱۵۱	 ۱۱.۳.۴. آوارتاید
۱۵۳	 ۱۲.۳.۴. سایر اعمال غیرانسانی
۱۵۷	 فصل ۵: جنایات جنگی
۱۵۷	 ۱.۵. مقدمه
۱۵۷	 ۱.۱.۵. کلیات
۱۵۷	 ۲.۱.۵. تاریخچه مختصر حقوق بشردوستانه
۱۶۰	 ۲.۵. اصول اساسی و کلیدی حقوق بشردوستانه
۱۶۱	 ۴.۱.۵. چالش قاعده‌مند کردن جنگ
۱۶۳	 ۵.۱.۵. رابطه بین جنایات جنگی و حقوق بشردوستانه بین‌المللی
۱۶۶	 ۶.۱.۵. پیوندهای منحصوری از حقوق جنایات جنگی
۱۶۹	 ۷.۱.۵. جنایات جنگی در مخاصمات مسلحانه داخلی
۱۷۴	 ۲.۵. مسایل عمومی و مشترک
۱۷۴	 ۱.۲.۵. مخاصمه مسلحانه
۱۷۵	 ۲.۲.۵. تفکیک بین مخاصمات بین‌المللی و داخلی
۱۷۶	 جنگ‌های آزادی‌بخش ملی
۱۷۷	 نیروهای سازمان ملل
۱۷۸	 نیروهای نیابتی
۱۷۹	 ۳.۲.۵. تفکیک جنگ داخلی از شورش و هرج و مرج
۱۸۳	 ۴.۲.۵. پیوند و رابطه بین رفتار و مخاصمه
۱۸۴	 ۵.۲.۵. مرتکب
۱۸۶	 ۶.۲.۵. قربانی یا موضوع جرم
۱۸۷	 ۷.۲.۵. آستانه صلاحیتی اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی
۱۸۸	 ۳.۵. جرایم خاص
	 ۱.۳.۵. فهرست جنایات جنگی در اساسنامه دادگاه‌های کیفری بین‌المللی و دیوان
۱۸۸	 کیفری بین‌المللی
۱۹۰	 ۲.۲.۵. جنایات علیه غیرجنگجویان
۱۹۰	 خشونت و سوءرفتار
۱۹۵	 سایر منافع حقوقی اشخاص تحت حمایت
۱۹۷	 ۳.۳.۵. حملات علیه اهداف ممنوعه

اهداف نظامی شامل جنگجویان (اعم از این که در حال انجام وظیفه باشند یا خیر) و اموال:.....	۱۹۸
۴.۳.۵. حملات ارتكابی با خسارات بیش از حد به غیرنظامیان.....	۲۰۰
اصل تناسب.....	۲۰۰
مقایسه دو طرف معادله: معیار تناسب.....	۲۰۴
رکن معنوی.....	۲۰۷
۵.۳.۵. جنایات جنگی علیه اموال.....	۲۰۸
۶.۳.۵. ابزارهای ممنوعه جنگ (تسلیحات).....	۲۰۹
۷.۳.۵. شیوه‌های ممنوعه جنگیدن.....	۲۱۲
۸.۳.۵. قرضه‌های جنگی حامی سایر ارزش‌ها.....	۲۱۶
انتقال جمعیت به درون سرزمین‌های اشغالی.....	۲۱۶
کودک سرباز.....	۲۱۷
فصل ۶: تجاوز ارضی	۲۲۳
۱.۶. مقدمه.....	۲۲۳
۱.۱.۶. کلیات.....	۲۲۳
۲.۱.۶. توسعه تاریخی.....	۲۲۳
مذاکرات دیوان کیفری بین‌المللی.....	۲۲۸
۳.۱.۶. رابطه با سایر جرایم.....	۲۳۰
۲.۶. ارکان مادی.....	۲۳۱
۱.۲.۶. مرتکبان.....	۲۳۱
۲.۲.۶. طراحی، آماده‌سازی، اقدام یا شروع به اقدام.....	۲۳۳
۳.۲.۶. عمل تجاوز.....	۲۳۴
حقوق بین‌الملل حاکم بر توسل به زور.....	۲۳۶
دفاع مشروع.....	۲۳۷
مجوز توسل به زور طبق فصل هفتم منشور.....	۲۴۰
مداخله بشردوستانه.....	۲۴۰
تعریف دیوان کیفری بین‌المللی.....	۲۴۱
۳.۶. رکن معنوی.....	۲۴۴
۴.۶. تعقیب تجاوز در دیوان کیفری بین‌المللی.....	۲۴۵
۱.۴.۶. صلاحیت دیوان کیفری بین‌المللی.....	۲۴۵
۲.۴.۶. شرایط اعمال صلاحیت دیوان کیفری بین‌المللی.....	۲۴۶
۳.۴.۶. ابعاد تعقیب تجاوز نزد دیوان کیفری بین‌المللی.....	۲۵۰
متن نهایی اصلاحیه اساسنامه دیوان در رابطه با جنایت تجاوز ارضی.....	۲۵۱
ماده ۱۵ مکرر: اعمال صلاحیت نسبت به جنایت تجاوز.....	۲۵۵

۲۵۵	(ارجاع وضعیت توسط دولت، شروع به تحقیق به ابتکار دادستان)
۲۵۶	ماده ۱۵ مکرر دوم: اعمال صلاحیت نسبت به جنایت تجاوز
۲۵۶	(ارجاع وضعیت توسط شورای امنیت)
۲۵۹	فصل ۷: جرایم فراملی، تروریسم و شکنجه
۲۵۹	۱.۷. مقدمه
۲۵۹	۱.۱.۷. کلیات
۲۶۱	۲.۱.۷. کنوانسیون‌های بین‌المللی در جرم‌انگاری جرایم فراملی
۲۶۲	۲.۷. تروریسم
۲۶۲	۱.۲.۷. مقدمه
۲۶۵	۲.۲.۷. توسعه همکاری بین‌المللی در مقابله با تروریسم
۲۶۵	معاهدات جهانی مقابله با تروریسم
۲۶۸	معاهدات منطقه‌ای مقابله با تروریسم
۲۶۸	قانوننامه شورای امنیت
۲۷۰	۳.۲.۷. تعریف تروریسم
۲۷۳	رکن مادی
۲۷۶	رکن معنوی
۲۷۷	۴.۲.۷. تعقیب و سایر اقدامات ملی
۲۸۰	۵.۲.۷. تروریسم به عنوان یک جرم بین‌المللی
۲۸۰	تروریسم به عنوان جنایت ضد
۲۸۳	تروریسم به عنوان جنایت علیه بشریت
۲۸۴	۳.۷. شکنجه
۲۸۴	۱.۳.۷. مقدمه
۲۸۵	۲.۳.۷. کنوانسیون سازمان ملل متحد در منع شکنجه
۲۸۵	رکن مادی
۲۸۹	رکن معنوی
۲۹۰	۳.۳.۷. تعقیب و سایر اقدامات ملی
۲۹۰	۴.۳.۷. شکنجه به عنوان یک جرم بین‌المللی
۲۹۵	فصل ۸: اصول عمومی مسئولیت کیفری
۲۹۵	۱.۸. مقدمه
۲۹۶	۲.۸. مباشرت/ ارتکاب
۳۰۴	۳.۸. اقدام مجرمانه جمعی
۳۰۶	۱.۳.۸. رکن مادی
۳۰۹	۲.۳.۸. رکن معنوی
۳۱۰	۳.۳.۸. ماهیت مسئولیت اقدام مجرمانه جمعی

۳۱۳	۴.۸ کمک مادی و معنوی
۳۱۸	۵.۸ دستور دادن، وادار کردن، مشاوره دادن، واداشتن، ترغیب کردن
۳۱۸	۱.۵.۸ دستور دادن
۳۲۱	۲.۵.۸ وادار کردن، مشاوره دادن، واداشتن، ترغیب کردن
۳۲۴	۶.۸ طراحی، آماده‌سازی و تدارک، شروع و تبانی
۳۲۴	۱.۶.۸ طراحی و آماده‌سازی
۳۲۵	۲.۶.۸ شروع به ارتکاب جرم
۳۲۷	۳.۶.۸ تبانی یا توطئه
۳۲۸	۷.۸ رکن مه‌وی
۳۳۲	۸.۸ مسئولیت فاعل/مقام مافوق
۳۳۶	۱.۸.۸ رایحه فرمانده/فرمانبر (آمر و مامور)
۳۳۹	۲.۸.۸ رکن معنوی
۳۴۲	۳.۸.۸ خودداری از انجام اقدامات (لازم)
۳۴۵	۴.۸.۸ سببیت
۳۴۷	۵.۸.۸ ماهیت مسئولیت مافوق
۳۵۳	فصل ۹: دفاعیات/ موجبات رفع مسئولیت کیفری
۳۵۳	۱.۹ مقدمه
۳۵۴	۱.۱.۹ انواع دفاعیات
۳۵۵	۲.۹ اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی و دفاعیات
۳۵۷	۳.۹ عدم اهلیت روانی و عقلی
۳۵۹	۴.۹ مستی
۳۶۰	۱.۴.۹ مستی ارادی و غیرارادی
۳۶۱	۲.۴.۹ از بین رفتن اهلیت
۳۶۲	۳.۴.۹ یک دفاع کامل
۳۶۲	۵.۹ دفاع مشروع، دفاع از دیگران و اموال
۳۶۳	۱.۵.۹ استفاده نامشروع و قریب‌الوقوع از زور
۳۶۴	۲.۵.۹ واکنش متعارف و متناسب
۳۶۵	۶.۹ اکراه و اضطراب
۳۶۷	۱.۶.۹ تهدید قریب‌الوقوع خارج از کنترل متهم
۳۶۸	۲.۶.۹ اقدام ضروری و متعارف
۳۶۸	۳.۶.۹ سببیت
۳۶۹	۴.۶.۹ رکن معنوی
۳۶۹	۷.۹ اشتباه موضوعی و حکمی
۳۷۰	۱.۷.۹ اشتباه موضوعی

۳۷۱	 اشتباه حکمی	۲.۷.۹
۳۷۲	 دستور مقام مافوق	۸.۹
۳۷۴	 تعهد به اطاعت	۱.۸.۹
۳۷۵	 علم و اطلاع از غیرقانونی بودن	۲.۸.۹
۳۷۵	 غیرقانونی آشکار	۳.۸.۹
۳۷۷	 نسل‌کشی و جنایات علیه بشریت	۴.۸.۹
۳۷۷	 رابطه بین دفاع دستور مافوق با سایر دفاعیات	۵.۸.۹
۳۷۸	 سایر دفاعیات	۹.۹
۳۷۸	 رضایت	۱.۹.۹
۳۸۰	 تلافی	۲.۹.۹
۳۸۲	 ضرورت نظامی	۲.۹

فصل ۱۰: تعیین مجازات و کیفرها

۳۸۵	 مجازات بین‌المللی جرایم	۱.۱۰
۳۸۹	 اهداف تعیین مجازات	۲.۱۰
۳۹۱	 رویه‌ی حاکم بر تعیین مجازات	۳.۱۰
۳۹۴	 کیفیات مخففه و تشدید جرم	۱.۳.۱۰
۳۹۸	 مجازات‌های مشترک یا دادرسی مجازات	۲.۳.۱۰
۳۹۹	 آیین دادرسی در تعیین مجازات	۴.۱۰
۴۰۰	 عفو خصوصی، آزادی زودتر از موعد و بازنگری در مجازات	۵.۱۰
۴۰۱	 اجرای مجازات	۶.۱۰

فصل ۱۱: مصونیت‌ها

۴۰۵	 ۱. مقدمه	۱.۱۱
۴۰۵	 ۱.۱.۱. کلیات	۱.۱.۱.۱۱
۴۰۸	 ۲.۱.۱. مصونیت شغلی و مصونیت شخصی	۲.۱.۱.۱۱
۴۰۹	 ۳.۱.۱. انواع مصونیت	۳.۱.۱.۱۱
۴۱۳	 ۴.۱.۱. مبانی نظری و ارزش‌های موضوع حمایت قاعده مصونیت	۴.۱.۱.۱۱
۴۱۵	 ۲.۱.۱. مصونیت شغلی و دادگاه‌های ملی	۲.۱.۱.۱۱
۴۱۶	 ۱.۲.۱.۱. قضیه پینوشه	۱.۲.۱.۱.۱۱
۴۲۱	 ۲.۲.۱.۱. قلمرو استثنائات مصونیت شغلی	۲.۲.۱.۱.۱۱
۴۲۱	 عدم وجود مصونیت شغلی برای جرایم مهم	
۴۲۴	 هنوز جای سؤال وجود دارد؟	
۴۲۶	 ۳.۱.۱. مصونیت شغلی و دادگاه‌های بین‌المللی	۳.۱.۱.۱۱
۴۲۶	 ۴.۱.۱. مصونیت شخصی و دادگاه‌های ملی	۴.۱.۱.۱۱
۴۲۶	 ۱.۴.۱.۱. رویه‌های دولتی و قضایی	۱.۴.۱.۱.۱۱

۴۲۸	۲.۴.۱۱. حکم دیوان بین‌المللی دادگستری در پرونده یرودیا.....
۴۲۹	کدامیک از وزرا از مصونیت شخصی برخوردار خواهند بود؟.....
۴۳۰	آیا مصونیت‌های شخصی هنگام مسافرت‌های شخصی هم وجود خواهند داشت؟.....
۴۳۲	۱۱.۵. مصونیت شخصی و دادگاه‌های بین‌المللی.....
۴۳۳	۱۱.۵.۱. نظریه تیلور: غیرقابل اعمال بودن مصونیت شخصی نزد دادگاه‌های بین‌المللی.....
۴۳۷	۱۱.۵.۲. الغای مصونیت شخصی به موجب تصمیمات شورای امنیت.....
۴۳۹	۱۱.۵.۳. انای مصونیت به واسطه الحاق به اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی.....
۴۴۲	۱۱.۵.۴. تصمیمات شورای امنیت بر الزام به همکاری با دیوان کیفری بین‌المللی.....
۴۴۵	۱۱.۶. نتیجه گیری.....
۴۴۹	فصل ۱۲: آتیه حقوق کیفری بین‌المللی.....
۴۴۹	۱۲.۱. مقدمه.....
۴۴۹	۱۲.۲. دادگاه‌ها و دیوان‌های بین‌المللی.....
۴۵۱	۱۲.۳. گسترش تعقیب‌های ملی: راییم بین‌المللی.....
۴۵۳	۱۲.۴. حرکت به سمت مسئولیت.....
۴۵۷	۱۲.۵. توسعه حقوق کیفری بین‌المللی.....
۴۶۱	۱۲.۶. حرکت رو به جلو (یا رو به عقب؟).....

پیشگفتار مترجمان

بشر همواره در آرزوی اجرای عدالت بوده است و این حس عدالت‌خواهی هنگام بروز شدیدترین آسیب‌ها به حیثیت انسانی فزون‌تر خواهد شد. تاریخ نشان داده است که شدیدترین آسیب‌ها به حیثیت انسانی در زمان جنگ رخ می‌دهد. جنگ‌هایی که طی آن انسان‌هایی که هیچ خصومت شخصی با یکدیگر ندارند، صرفاً برای تحقق آمال گروه یا دولت به دنبال ایراد شدیدترین آسیب‌ها به یکدیگر هستند. به دنبال شدیدترین فجایع ارتكابی طی مخاصمات بین دولت‌ها همواره این پرسش مطرح بوده که آیا هیچ پاسخی برداشت؟ جنگ همواره در روابط انسانی وجود داشته و علی‌رغم تلاش‌ها برای ممنوعیت این پدیده مذموم، هم‌چنان به عنوان یک واقعیت در روابط انسانی وجود دارد و خواهد داشت. به طوری که بعضاً تا بعد بروز جنگ‌های مشروع و قانونی هم هستیم. بنابراین امروزه قسمتی از تلاش‌ها نسبت به ممنوعیت جنگ، بلکه در جهت انسانی‌تر کردن جنگ‌هاست؛ به طوری که بشر بتواند از هر شیوه و ابزاری جهت نابود کردن رقیب استفاده نماید و جنگ محدود به نظامیان سرگشته در میدان جنگ شود. در عین حال حس عدالت‌خواهی بشر مستلزم این است که برای نقض قواعد حاکم به سمت اجرای عدالت رود. با توجه به شدیدترین آسیب‌های ارتكابی به انسان‌ها در پی نقض قواعد حاکم در جنگ، بخشی از عدالت مورد انتظار، عدالت کیفری است تا ناقضان را با شدیدترین عقوبت‌ها مواجه نماید. واکنش شدید به نقض‌های ارتكابی در عین حال می‌تواند اعتبار این قواعد را هم حفظ نماید و مانع از ارتكاب جنایات مشابه در آینده گردد و به این ترتیب صلح و امنیت در روابط انسانی استقرار یابد. برای تحقق صلح و امنیت که مهم‌ترین هدف جوامع انسانی است و اجرای عدالت در روابط انسانی که خارج از قلمرو سیاست‌های ملی قرار می‌گیرد، در حال حاضر مجموعه قواعدی شکل گرفته که تحت عنوان حقوق کیفری بین‌المللی شناخته می‌شود. البته حس والای عدالت‌خواهی بشر محدود به اجرای عدالت در زمان جنگ نمانده است و به تدریج وارد حوزه رفتاری دولت‌ها با اتباعشان شده است. چه بسا دولت‌ها در رفتار با اتباع خود بسیار شیع‌تر از دشمن در میدان جنگ عمل نمایند. بنابراین نا‌عادلانه خواهد بود که برای شدیدترین آسیب‌های وارده به افراد انسانی توسط دولت‌ها، عدالت اجرا نشود؛ عدالتی که با توجه به دخالت خود دولت‌ها در اعمال ارتكابی نمی‌توان امید به اجرای آن از سوی خود دولت داشت و در نتیجه مداخله بین‌المللی ناگزیر می‌نماید.

در حال حاضر حقوق کیفری بین‌المللی به واسطه ایجاد دادگاه‌های کیفری متعدد در عرصه ملی و بین‌المللی به غنای قابل توجهی در قیاس با ابتدای دوران حیاتش دست یافته است. گرچه مطالعات متعددی در این حوزه صورت گرفته است، اما با توجه به غنای

روزافزون حقوق کیفری بین‌المللی، هر مطالعه‌ای در قالب زمان نگارش خود محصور می‌ماند.

کتاب حاضر ترجمه ویراست دوم کتاب «مقدمه‌ای بر حقوق کیفری بین‌المللی و آیین دادرسی»^{*} است که سعی بر این داشته ابعاد مختلف حقوق کیفری بین‌المللی را از تاریخ پیدایش، اهداف و ماهیت و ارکان و اصول مسئولیت حاکم بر جرایم بین‌المللی و دفاعیات قابل پذیرش تا آیین دادرسی و نحوه رسیدگی به جرایم و انواع و اجرای مجازات و مشارکت و جبران خسارت قربانیان به نگارش آورد. با توجه به کامل بودن کتاب حاضر، مترجمان بر آن شدند که اقدام به ترجمه کتاب نمایند تا یک راهنمای کامل برای خوانندگان فارسی‌زبان در حوزه حقوق کیفری بین‌المللی در دسترس باشد. با توجه به اقرار بر تحرل روزافزون حقوق کیفری بین‌المللی به واسطه آرا و اسناد جدید در این حوزه، این کتاب هم مانند سایر نگاشته‌ها مصون از ایراد نیست و مسلماً فارغ از آرا و اسناد مؤخر از زمان نگارش است. با این وجود در پی بررسی‌های صورت گرفته توسط مترجمان و با توجه به اشراف بر کتاب نسبت به تمامی حوزه‌های حقوق کیفری بین‌المللی، این کتاب برای اطلاع هر چند مختصر از تمام حوزه‌های حقوق کیفری بین‌المللی مناسب تشخیص داده شد. البته با توجه به مصل بودن کتاب حاضر و متفاوت بودن جنس مسایل مندرج در کتاب، مترجمان اقدام به تفکیک مباحث کتاب در دو جلد نمودند به طوری که در جلد اول به مسایل ماهوی حقوق کیفری بین‌المللی و در جلد دوم به مسایل شکلی حقوق کیفری بین‌المللی پرداخته خواهد شد. به این ترتیب ترجمه کتاب حاضر می‌تواند منبع سه درس حقوق جزای بین‌الملل و حقوق بین‌الملل کیفری و آیین دادرسی کیفری بین‌المللی برای دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی و حقوق بین‌الملل باشد. امید است که ترجمه حاضر بتواند برای دانشجویان و علاقه‌مندان به مسایل حقوق کیفری بین‌المللی مفید واقع گردد.

دکتر مجتبی جانی‌پور دکتر مهمن سبحانی

استادیار گروه حقوق دانشگاه گیلان استادیار گروه حقوق دانشگاه گیلان

* "An Introduction to International Criminal Law and Procedure", (2010) Robert Cryer, Hakan Friman, Darryl Robinson, Elizabeth Wilmshurst, Second Edition, Cambridge University Press, New York. Information on this title: www.cambridge.org/9780521119528

Robert Cryer is Professor of International and Criminal Law at the University of Birmingham.

Hakan Friman is Visiting Professor at University College London.

Darryl Robinson is a professor at Queen's University, Faculty of Law, Kingston, Canada.

Elizabeth Wilmshurst is an associate fellow at Chatham House and Visiting Professor at University College London.